

# Přílohy

## Rozhovor s respondentem 1

### **Řekni mi prosím o tvé současné práci. Co děláš?**

Dělám stěhováka teďka, jinak jsem dělal hodně prací.

### **A kdo ti pomohl práci získat?**

Kamarád, přes kamaráda jsem to získal. Nejdřív jsem ještě chodil do jiný práce, do UPC, do skladu, tahání čtyřiceti kilových krabit a různě. Pak jsem se rozhodl, že půjdu dělat toho stěhováka, protože tam můžu kdykoli se najít, kdykoli se napít, můžu mít kdykoli volno při tý práci a vybral jsem to proto, že mě to baví. Protože tam můžu kdykoli montovat, kdykoliv něco i rozbít, jako když jsou likvidační ty, likvidačka ta mě nejvíc baví, to jsou takový, že prostě lidi co vyhazují, co nepotřebují, tak to si můžu i vzít, když si to dohodnu se šéfem, tak si to můžu vzít domů, někdy to prodat, někomu, komu to bude vyhovovat, cokoli. Doma si opravím třeba vysavač, kterej potřebuju a pak vysává.

### **A pracovní smlouvu máš?**

Jo, mám na DPP. Sice je to jako, že platím VZP každéj měsíc, to jo, ale jako sám si můžu s těma penězma hospodařit, že to není každéj měsíc, každou výplatu patnáctýho dostanu. Dostanu to prostě na ruku a tím to hasne, můžu si hospodařit.

### **Takže nemusíš čekat do patnáctého na výplatu?**

Jo, přesně tak.

### **Teď jestli bys mi řekl něco o těch předchozích pracích. Kde jsi měl svojí první pracovní zkušenosti? Včetně brigád.**

První pracovní zkušenost byla v pekárně. A to bylo...nejméně to bylo asi devět prací, co jsem měl zkušenost. A nejvíc jsem asi vydržel, to byla první práce, to bylo úplně první v šesnásti, v sedmnácti. To už jsem hospodařil s penězma, že prostě musel jsem si koupit jídlo, na telefon jsem si chtěl našetřit. Chtěl jsem si koupit nověj dotykovej první v sedmnácti, nořas v osmnácti. Takže na tom nemumím moc pracovat, jen něco vyhledat. S jídlem umým hospodařit, počítám peníze a pětikilo mě stačí na čtyři dny, jídlo si uvařim na tu dobu, co potřebuju. A tak...

### **Tak to je dobrý. A co další pracovní zkušenosti? První byla teda pekárna?**

Jo, první pekárna. Pak byly ty sklady. Loreal Paris a takový ty různé věci. Sportisimo, UPC ve skladě na letišti u letadel. A teď toho stěhováka. A Kaufland...a různý věci jako no. Já už si to nemůžu ani vzpomenout, co jsem dělal.

### **A bylo těžké získat všechny tyhle práce?**

No...jak se to člověk postaví. Někdy ho vezmou hned a on tam vydrží dva roky. Někdy se to člověku nepovede a vydrží tam dva tři dny nebo měsíc.

**A měl si nějaké mezery mezi pracemi? Jestli si byl třeba někdy i nezaměstnaný...?**

No...neměl jsem žádné mezery.

**Takže si chodil z práce do práce?**

Jo, z práce do práce. Nebo pokoušel jsem se najít nějakou práci, abych se uživil.

**Než si odešel z práce, tak sis našel něco jiného?**

Jo.

**A měl si nějakou pracovní zkušenost, když si byl v náhradní péči, ve výchovném ústavu?**

Jo, měl, měl. To bylo, než to zkrachovalo, tak asi dva a půl roku jsem tam byl.

**A proč si začal pracovat?**

Protože jsem si chtěl našetřit na nový mobil, na nový noťas.

**Takže si měl vlastní motivaci, nebylo to povinné?**

Ne, ne. Sám jako prostě. Jsem si chtěl sám našetřit i našetřit na řidičák a prostě to, to jakože nemám telefon v deseti letech jak je to všude možně. Teďka už je to nová móda.

**A jak si tu práci získal? Pomohl ti s tím někdo nebo sis jí našel sám?**

Pomohl mi Letní dům, to jsem pracoval v kuchyni Bistro Bazar. Voni měli dvě pobočky. Takže nejdřív jsem byl v bistro bazar na Filosofický fakultě. Tam jsem byl rok a něco, jakoby brigádně. Pak ještě dohodli se školou a chodil jsem jako ráno, jako praxi. Takže jsem si vydělával peníze a i takhle to byla ta praxe pro školu. Takže jsem tam byl někdy od rána do večera, skoro každý den. Soboty a neděle jsem měl volný, to jsem se prospal vždycky. Takže proto spím jak medvěd.

**A jak si získával práce? Kdo ti pomáhal?**

Pomohl mi ten Letní dům. Získat tu práci. A ještě mezitím než jsem měl ten Bistro bazar, jsem měl v Tesco, jsem měl rovnání zboží a v Penny rovnání zboží a tak různě. A pak jsem šel do toho Bistro Bazaru. Říkal jsem si dobrý, tak budu tam pomocná síla v kuchyni. Takže mytí nádobí, škrábání zeleniny, škrábání brambor, prostě všeho, krájení zeleniny a příprava pokrmů.

**A dál ti někdo pomáhal se získáním prací?**

Jo jo. Dům na půli cesty. Kde teďka žiju. Žiju a udržuju si, abych zůstal v práci a našetřil si alespoň nějakou korunu. I když tady v Praze... no dá se to.

**Jaké jsou tvoje celkové zkušenosti s prací, třeba nejhorší a nejlepší vzpomínky spojené z prací?**

Nejhorší nejlepší vzpomínky...ty jo nejlepší byla ta vzpomínka v tom bistru. A nejhorší jsou ty takový ty lidi, který jsou jakoby. Nejlepší vzpomínka v tom bistru Bazar. A nejhorší jsou ty lidi, co si v práci hrajou jakoby na šéfa a takhlenc jakoby ty různé věci. Já tomu říkám rychlokvašky, protože dělají rychlý obory a pak dělají ze sebe šéfy, že prostě udělej tamto, udělej tamto, tohleco máš za dvacet minut hotový, ale oni si neuvědomují, že to, jak se tomu říká, že voni si neuvědomují, že oni v tom nebyli, že oni, že v té škole jim nakecaj různé jakob bláboli, že prostě tohlesto se dá zvládnout za dvacet minut jo, a že prostě ty ostatní lidi, co tam pracují, tak to nemůžou zvládnout za dvacet minut. Takže oni si to nevyzkoušeli, ty co ze sebe dělají ty šéfy, prostě si to nevyzkoušeli. Proto si hrajou ze sebe chytrýho a prostě takhlenc a takhlenc. Takže jsem si vybral to stěhování. Tam se můžu kdykoli napít, kdykoli se najíst. Někdy si sednout a tak různě.

**Takže tam necítíš takové to komandování?**

Jo přesně tak.

**A která zkušenost z práce ovlivnila tvůj pracovní nebo osobní život?**

No hodně mě ovlivnil ten bistro Bazar, protože mě nakopnul jak do toho života, mám hospodařit. Takže prostě měl jsem tolik peněz, jako třeba za ten celý den a prostě s tím musím vystačit třeba s jídlem nebo prostě tak.

**A co ti pomohla s uplatněním na trhu práce? Pomohlo ti nějak tvoje dosažené vzdělání?**

Výuční list ano, to jsem udělal. Protože bez papíru, jak se říká, vezmou mě jedinečně na popeláře. Takže jsem si udělal výuční papír a můžu si s ním dělat, můžu s ním jít kamkoli. S výučním papírem můžu jít kamkoli. Maturita, když to řeknu je navíc. Ale stejně člověk bude vydělávat s maturitou nebo vysokou školou, když to řeknu, dvacet tisíc měsíčně. Takže tak no.

**Tak teď kdybys mi pověděl něco o vztazích s kolegy. Poznal si v práci lidi, kteří ti pomohli?**

Asi čtyři lidi, no čtyři lidi.

**A získal si v práci nové přátele?**

Jako pár na facebooku mám, ale že bych se s nimi nějak vídal, to moc ne. Facebook nepoužívám, jen messenger jako esemesky, to jo, ale facebook, to je jako...no já když jsem měl facebook, tak mi to spíš užíralo život, takže tak.

**To chápu. A jaké jsou teď tvoje vztahy na pracovišti?**

Vztahy na pracovišti jsou dobré. Dobrý peníze. A dobrý šéf, pohodověj. V práci se můžu zasmát, kdykoli a tak. Není to jako v té práci, kde jsem prostě musel, když to řeknu, držet pusku a dělat to a to a to a prostě příběhne rychlokvaška, že tohlesto musí být za deset minut hotový, ale sám to ty jo nedělal, myslí si, že mají vysoký platy a auto si vezmou na půjčku, takže takhlens no.

**Trávíš třeba s kolegy nebo se šéfem i čas mimo práci?**

Ano, na pivu nebo tak. Na večeri. Nebo prostě různě.

**A měl si i špatné zkušenosti se vztahy v práci kromě těch rychlokvašek, jak jim říkáš...**

Jo, to taky. Jsem se i někdy pohádal se šéfem. Nebo jako u toho stěhování, ale někde jinde. Takže tak.

**A co dobrého ti práce přinesla pro tvůj život? Co tě naučila?**

Co mě práce naučila, hospodařit s penězma. A hlavně udržet tu pozici. Takže tak.

**A stalo se v práci něco, co ti nějak uškodilo? Co na tebe mělo negativní vliv?**

No, spíš ty šéfy no, jak jsem třeba byl na tý praxi třeba v tý školní jídelně, to bylo na Florenci, ať umeju stůl nebo tak. A já jsem si říkal, ty jo to jsem měl jít radši na hygienika, protože ten dřevěnej stůj, co tam byl, byl úplně černej a to mě jakoby zaujalo, protože to šéf ukáže prstem, udělej tohle a prostě mám to udělat, to jo, ale prostě umeju stůj poprvé za dva roky, seškrábnu tam jako půlku černoty jo.

**A kdybys měl poradit dalšímu mladému člověku, který opouští nějakou náhradní péči, co by to bylo? Co by měl vědět, aby se dobře uplatnil v práci?**

To já nevím, protože to je takový...hlavně, jak se tomu říká...nesrat si na hlavu, takhle to řeknu. Nenechat si srát na hlavu...a prostě poslouchat sám sebe, neposlouchat ty rychlokvašky, kteří maj prostě ty rychlý obory a prostě poslouchat, prostě sám sebe to jo, ale jakoby ty druhý ty taky, to jo. Ne je ignorovat, ale prostě jako když taky něco řeknou. A potom když si ten člověk takhle sere na hlavu, tak přiběhne jeden, pak druhý za zádama, třetí z boku, čtvrtý a jeden chce tamto, druhý tamto, třetí tamto a čtvrtý tamto a už jako máte v hlavě takovej guláš, že prostě to nedáte. Pak řvou na vás, proč si neudělal tamto, proč si neudělal tamto, proč si neudělal tamto, proč si neudělal tamto ty to. Takže jako prostě takhle no, poradil bych, aby si nenechávali srát na hlavu. Jako když jsem si já nechával srát na hlavu.

## **Rozhovor s respondentem 2**

**Řekni mi o tvé současné práci, co děláš za práci?**

Tak dělám stěhováka. Náplň práce je stěhovat lidi nebo spíš ty věci. A nebo taky zlikvidovat.

### **A jaké jsou tvoje pracovní podmínky?**

Tak to je různý. Někdy je to s patrama, někdy s výtahem. Někdy jenom přízemí.

### **A máš nějakou smlouvu?**

Jo, brigádní.

### **A co ti pomohlo tuhle práci získat?**

Ty jo...brácha. Protože on nastoupil semka do tavočedu. A já jsem dělal truhlářinu. A tam byl s prominutím takovej čůrák. A já jsem tam odsud odešel a brácha mi to domluvil v Tavočedu, že sháněj truhláře – stěhováka. A to jsem měl za úkol něco přestěhovat, když někdo něco potřeboval, tak jsem to musel i opravit. A po tom sem odtamtud odešel, po třech, po čtyřech měsících. A teď už pracuju celou dobu se S.....

### **A co tvoje předchozí pracovní zkušenosti?**

Před tím jsem dělal truhláře v Kyjích. To jsem jen tak našel na netu. Potom pokladače na stavbách, na balkonech podlahu, podklady v koupelnách. Do toho jsem šel s kámošem. A já jsem tam potom vydržel ještě asi tři měsíce, co on skončil kvůli škole. No stejně mě nevyplatil, takže jsem šel pryč. A před tím...co bylo před tím. Jo to jsem dělal ochranku. S bráchou. To bylo zajímavý, akorát peníze byly o ničem. Tak to jsme taky odešli. A co jsem ještě dělal... a nedávno jsem byl ve skladě. Tam jsem vydržel půl roku. Protože jsem zjistil, že pětadvacet je málo prostě. Abych utáhl byt za patnáct a ještě mi něco zbylo. Teda bavíme se v hrubým pětadvacet.

### **A měl si nějaké mezery mezi pracemi?**

Jo, když jsem byl na Majáku. Tak jsem byl takovej línej. Ale sem tam jsem šel někam na brigádu, ale spíš jako že ne. A potom jsem se chytil u toho stěhování. A to se jim zase nelíbilo, že nemám smlouvu. Tak co jsem měl dělat. A potom jsem se sbalil a šel pryč.

### **A měl jsi nějaké pracovní zkušenosti, když si byl ještě ve výchovném ústavu?**

Jo, to jsme furt jezdili na brigády. Mohlo nám bejt tak kolem čtrnácti. To bylo zahradnictví za padesát korun na hodinu. Potom jsme jezdili do kempu to tam nějak udržovat. A potom jsme měli jakoby brigády v truhlárně. Že si někdo něco objednal a my jsme to udělali. Že to jako nebylo to náplní praxe. Ale oni to zahrnuli do toho, jako že jsme se něco naučili.

### **A to byly brigády, které ti zajistil ústav?**

Jo, to bylo skrz pasťák.

### **A jak si získával všechny práce? Kdo ti pomáhal nejvíc?**

Nejvíc...no asi Maják, protože mě dokopal k tomu, že v devět tady budeš a budeš hledat práci. A tím to haslo. Nebo v osm. Já nevím.

### **Takže Maják a ještě někdo?**

Asi hlavně ten Maják. Díky němu jsem vystřídal hodně těch prací. Že jsem mohl zjistit, co mě baví a co mě nebaví. Ale mě stejně nic nebaví. Jenom to stěhování mě chytilo. Protože to není stereotypní. Protože se to furt mění. Ne to stěhování, ale ty lidi okolo se mění. A jako ty jo, v tom skladu. Jako vidět furt do kola ty stejný držky. Furt jedna a ta samá práce. Pak ještě ten koordinátor byl na pěst. To se nedalo. To není nic pro mě.

### **A celkové zkušenosti s prací? Jaké jsou tvoje nejhorší vzpomínky spojené s prací?**

Nejhorší...no nejhorší pro mě bylo, když jsem přišel u toho stěhování na tékáčka. Na těžký kusy, to bylo asi nejhorší. Protože jsem se bál, že když to nezvednu, že se to blbě nakloní a rozbije se to. A nebo že to fakt nezvednu. Nakonec to všechno dopadlo dobře. Vždycky jsem to zvedl a nic se nerozbilo. To bylo asi nejhorší pro mě. A nejlepší... to ti neřeknu, to opravdu nevím co. Nejlepší možná bude to, že když fakt něco nejde, tak nad tím se ..... přemýšlíme a jako buď někdy napadne něco šéfa a nebo taky mě. To je takový tetris občas, víš. Že nad tím přemejšíme, jak to tam dostat. Si vem půl tunovej mandl. To nešlo dveřma, tak jsme to dávali oknem a ještě jeřábem.

### **S kolikátého patra?**

To bylo všechno s přízemí. Tak jsme to vyložili z auta, přijel jeřáb a do okna to nedáš, kvůli těm lanům. A když odpojíš ty lana, tak ti to spadne. Tak jsme přemejšleli, jak to dáš dovnitř. Tak jsme tam museli naházet kurty. A to okno bylo ve stejný velikosti, tak jsme tam naskládali palety. A museli jsme to zvednou. Dva na jedný straně, dva na druhý straně. Jinak to nešlo.

### **A ovlivnila zkušenost z práce tvůj pracovní nebo osobní život?**

Pracovní až tak ne. Ale spíš ten osobní. Jak se (jméno bývalé partnerky) vysrala na malou, tak já jsem úplně rozhozenej z toho. My bude šéf volat v neděli, v kolik mám jít v pondělí, akorát na pondělí jsem si našel hlídání. Takže to mám vyřešený, ale co potom...? Tak tady v tom jsem takovej rozhozenej.

### **No tak to se nedivím. A co ti pomohlo s uplatněním na trhu práce? Pomohlo ti vzdělání? Nebo fyzická?**

To jsem nabral až po tom. Ale mám vůli se přiučit něčemu. Když mě to baví. A k čemu jako stěhovák potřebuju truhlářinu nebo rozdělanýho policajta? K ničemu. Takže asi ne.

### **A jaké máš vztahy s kolegy? Pomohl ti někdo v zaměstnání?**

Jo, ten šéf. Ten mi hodně pomohl. Protože jak jsme šli s (jméno partnerky) od sebe, policajti mě vykážali. A já jsem byl úplně v prdeli. Na ubytovně jsme bydleli a litr na den. A já neměl tolik práce, abych platil litr na den. Tak mi šéf takhle postupem času napůjčoval asi šestnáct tisíc. Tak jsem mu to postupně splácel. Tak ten mi asi nejvíc pomohl. Jak jako po finanční stránce i jako po tý,

po tý psychický. On hlavně mě na to rok před tím upozorňoval. Že každý vztah půjde postupem času do hajzlu a že dopadnu jak on. No a rok po tom a já fakt dopadl jak šéf.

### **A získal si v práci nové přátele?**

Jako jo. To jsou jako takový, jak to říct. Jako že ruku do ohně bych za ně nedal, ale jako že bych se s nimi bavil, to jo. Ale jako vídám je, bavím se s nimi, ale že by to bylo jako fakt kamarádství, to asi ne. To spíš jako že se známe.

### **A trávíš s kolegy i čas mimo práci?**

Tak s tím Moldavanem. S kolegou. A někdy i se šéfem, že zajdeme na pivko. Když on se pohádá, tak jdeme na pivko.

### **A měl si nějaké špatné zkušenosti se vztahy v práci?**

Jo měl, z toho Elitu a v tom stěhování jednoho. Ten mě a šéfa proti sobě poslal. Jsme byli rozhádaní nehorázně. Já jsem se pak na šéfa vysral. Jsem mu řekl, že pro něj nebudu makat. A ten známej z toho Elitu, že pro něj taky nemaká. Ale potom, když jsme se udobřili, tak mi šéf řekl, že pro něj celou dobu makal. Takže takhle nás rozhádal proti sobě.

### **A co tě práce naučila? Co nového nebo dobrého ti přinesla?**

Co dobrého...jako nebát se asi. Protože já jsem se hodně bál, abych něco nepoškodil. A teďkon už je mi to nějak jedno. Jsem si prostě začal věřit. Prostě vím, že to odnesu, tak jak to je, tak to skončí na tom druhým místě. A že to prostě cestou nikde nerozjebu.

### **A ještě něco ti práce dala?**

Jo sílu.

### **A stalo se někdy v práci něco, co ti uškodilo? Co na tebe mělo negativní vliv?**

Jo, když děláme někdy hodně do noci, to mě fakt vytáčí. Ne že by to byl negativní vliv, ale je to jako nervozita. Když jdeme třeba... teď jsme stěhovali Rolexky. Jsme šli na šestou nebo na pátou na Václaváku. A skončili jsme druhý den ve dvě ráno. A to se jako nedá. A tam byli ještě asi třístakilový skříně, který nešly rozebrat. A to se vezlo do skladu do prvního patra. No a v jednu v noci to táhnout do prvního patra, když je člověk už úplně mimo, tak to se jako nedá. Ty lidi po sobě začnou rvát, div se tam nepokoušou. To je strašný, s tím časovým rozmezením. Jako pochopím dvanáctky. Ale pak jako čtyřiadvacítka nebo dvě čtyřiadvacítky za sebou...to fakt nejde.

### **To se nedivím.**

A spíš psychicky je člověk už někde jinde.

### **Tak to asi i fyzicky ne, když stěhujete?**

Ale tak to si člověk vybere na stěhování něco lehčího, aby si odpočinul.

**A co bys poradit mladému člověku, co opouští náhradní péči, aby se dobře uplatnil v zaměstnání?**

Hm...to bude těžký. Protože většina lidí ani neví, co chce dělat. Hlavně oni vylezou s holou prdelí. No já nevím. Asi fakt jako to první najít si hned práci. Okamžitě. Jinak bude v hajzlu. Jinak asi nevím, co mu poradit. Prostě se nevzdat. Protože když se vzdaj, tak jdou do velkých sraček. A to jako do slova. Protože mám hodně známých, který vylezli a jsou úplně v háji. Protože vlastně jeden spolužák vylezl a je na ulici. Začal fetovat a je z něj troska. Takže to asi takhle no. Jinak fakt nic jinýho nevím.

### **Rozhovor s respondentem 3**

**Řekni mi něco o tvé současné práci. Co děláš?**

Jsem v kuchyni.

**V jaké kuchyni?**

Dělám v jedné restauraci v centru Prahy. A dělám tam v kuchyni.

**Jaké jsou tvoje pracovní podmínky?**

Velmi dobré. Dělám osm hodin denně. Máme ranní a odpolední směny. Pět dní v týdnu. Dva dny volna v týdnu. A čtyřicet hodin týdně pracuju.

**A co ti pomohli získat tuhle práci?**

Já a taky díky kámošovi, se kterým jsem dělal v Hooters. A ten mi jeden den řekl, že se půjde zeptat do té druhé restaurace. A já jsem šel s ním. Tam jsme si hned podali ruce.

**Řekni mi o tvých předchozích pracovních zkušenostech? Kde jsi získal první pracovní zkušenost?**

Úplně první...nebyla na smlouvu. A tak takový ty domácí práce. Někomu na zahradu brigádně. Do lesa na pily, na dřevo. To mi bylo čtrnáct. I když vlastně asi lžu. Protože moje první brigáda oficiální, kterou jsem si vydělával sám, bylo asi když mi bylo osm let. Až do desíti. Jsme bydleli u golfovýho hřiště. Fakt velkýho. A vždycky po těch pangejtech jak máš silnici a pak ty pangejty kolem toho, tak tam byly vždycky míčky. Tak jsme je hledali a sbírali jsme je. A pak jsme je prodávali golfistům. Jeden míček za deset korun. A v tý době, deset korun, v deseti letech, to bylo úplně wow. Každý den jsem běhal pro brambůrky. Ale my jsme si fakt docela vydělali. Byl jednou turnaj a vydělali jsme si každej asi šest stovek. A pak jsme ještě rozvázeli noviny po vesnici. To byla strašná díra. A vždycky jsme dostávali sladkosti od těch starej lidí. No a po vesničce jsme jezdili na kole, tak jsme vždycky dostali deset korun. Jako odměnu. No tak to byl můj první výdělek, v osmi letech.

**A další pracovní zkušenosti?**

Tak když nebudu brát tohleto, tak oficiálně jsem dělal od patnácti na stavbě. Pomáhal jsem, dělal jsem takovýto poslíčkářství, klasika. No pak jsem byl u Šimánka. Tak jsme tam dělali...jak máš dneska takový ty domácí práce. Nevím, jak to vysvětlit. Máš třeba plastovou nádobu, do který jde našroubovat šroubek a z druhý strany zamontovat a tyhle ty kousky ti přivezli, celou haldu a tak se to šroubovalo doma. A pak vlastně těch brigád jsem měl hodně. Ale většinou neoficiální. Na dohodu, na dobrý slovo.

### **A pak nějaké ty oficiální práce?**

Tak to bylo v osmnácti. Jsem začal dělat už normálně na hotelu, čišníka. Pak jsem tam skončil. Pak jsem dělal brusiče. To bylo dobrý. Brusiče karbonových dílů.

### **To je trochu jiný obor?**

No úplně. Úplně mimo. Tam jsem dělal asi půl roku. Pak jsem odešel. Šel jsem do velkoskladu, takže do logistiky. Tam jsem byl ze začátku na pásu, to byla strašná pakárna. Pak mě kámoš našťestí vytáhl, ten už tam dělal dyl nějakou pozici, tak mě vytáhl k těm, jak se to říká, prostě tam kam přijížděj ty kamióny do těch otvorů. Tak prostě vykládka, nakládka. Tak jsem začal jezdit s ještěrkou, s motorkou, s těma takovýma skladníma vozítkama prostě. To mě bavilo. No bez papírů, to by byl průser, kdybych tam něco rozbil no. No tam jsem dělal asi tři čtvrtě roku. Pak jsem skončil. Pak jsem dělal někde v Mariánkách...ale to si nevybavím co. To jsem měl období, kdy jsem hulil jak dobytek už. Strašně moc no.

### **Takže tam byla nějaká práce, kterou si už nepamatuješ?**

No je to takový celý období, který si moc nepamatuju. Já si jen pamatuju, že se mi začala všechno srát. Že mě pak vyhodili z tý práce, protože jsem zaspával strašně. Pak mě kámoš vyhodil z bytu. No a to vlastně začala moje éra na ulici, kdy až někdy v únoru jsem pak přijel sem do Prahy, do Sámovky. No pak tady v Praze to začalo Bagetérkou. Potom Hooters a pak teď ta aktuální práce v restauraci.

### **A bylo těžké některé ty práce získat?**

No těžký...v uvozovkách. Vlastně co jsem sem přijal, tak tři měsíce jsem sháněl práci. To byl samej pohovor, rozhovor, telefony. Furt jsem musel někde běhat na nějaký různý kraviny prostě. Po tom, co jsem udělal pohovor pro nějakou tu smetánku už...to bylo od Bohemia Energy. A tam jsme měli prostě testy, měli jsme tam...oni nám tam přivedli nějakou ženskou, jako kdyby ona volala, chápeš, já byl na druhý straně. A já jsem jí měl nabídnout nějaký produkt. Dostali jsme nějaký papírek a během minuty jsme měli přesvědčit toho člověka, na to, aby ho to zaujalo a aby si to případně zakoupil. Já vím, že jsem měl nějaký kolo bez řetězu. Takže úplně na hovno. Každý měl nějakou jinou věc, ale nějak znevýhodněnou. No a já vím, že jsem jí tam začal úplně lámat. A nepustil jsem jí ani ke slovu. No tak ještě s jedním frajerem jsme postoupili. A pak jsme se děli na dalším pohovoru, všichni už kravaty, kostýmy, no už se mi to nelíbilo. A už

tam byli jen testy. A ani nevím, jestli jsem to napsal dobře. A ještě ten den mi ale volali, že si mě vybrali. Že polovina lidí museli vyhodit. Tak že si toho mám vážit. A že si mám rozmyslet, kdy bych mohl nastoupit. Ale v tu chvíli jsem si to nějak rozmyslel. Já nevím, mě to nějak úplně strašně nebavilo. No a tři měsíce jsem takhle lítal po pohovorech. A pak jsem šel do té Bagetérky. Kde jsem vydržel přes rok. Což jako z těch prací, co jsem ti řekl, byla jedna z nejdelších prací. A pak jsem šel do toho Hooters. Tam to bylo takový divný.

**Ale tam si byl taky docela dlouho, ne?**

No docela jo. Byl jsem tam vlastně půl roku. Pak jsem skončil. To jsem začal mít brigády u toho, jak jsem jezdil na ty Petřiny, pomáhat rekonstruovat byt. Takže po půl roce jsem v Hooters skončil, ale já tam nebyl na plný úvazek, byl jsem tam jen brigádně. Takže jsem tam tak často nebyl. No a s tím chlápkiem se mi taky nechtělo jezdit úplně každý den. No potom mě odsud vlastně vyhodili (odsud – z DPC Maják). A šel jsem zase do Sámovky. No a pak mě naštěstí vzali v Hooters na plnej úvazek. Takže jsem chvíli makal tam. A asi po třech měsících, co jsem tam chodil fakt pravidelně, jsem odešel tam, kde jsem teď. A to už jsem pak šel vlastně sem zpátky, na po druhý. No a pak jsem v Hooters skončil a hned druhý den jsem šel na pohovor tý současný práce.

**A měl jsi i nějakou pracovní zkušenost, když si byl v dětském domově?**

Jako na plnej?

**Ne, i nějakou brigádu.**

Jo, ale to byla takový brigáda nebrigáda. To řekli hele pojd' zametat dneska, vyděláš si. Takže něco jako na způsob tady...si uklidila barák a dostala si za to něco.

**Takže takhle skrz ten dětský domov jsi dostával brigády?**

To ani to. To bylo spíš si tě někdo musel vzít vyloženě. Takže na vlastní pěst. Já si pamatuju, s kamarádem, jsme právě jezdili kuchařce k jejímu manželovi na barák, on tam něco stavěl. Tak tam měl hromadu hlíny a my to měli překopat, nebo něco. Tak tam jsme jezdili často. Si právě pamatuju jednu dobu. To byla taková pravidelná brigáda.

**A pomohl ti někdo získat práci? Třeba nějaké organizace?**

Tak třeba v Mariánkách jsem přes agentury nic neřešil. To až tady v Praze. Tady v Praze jako hodně přes ty agentury. Těch agentur je hrozně moc. Tak třeba na Karláku je jedna, nevím, jak se jmenuje.

**Tam je Brigádník.**

Asi jo. Brigádník cz.

**A pomohl ti někdo udržet práci?**

Jak pomohl?

**Tak třeba kdyby nebylo někoho, tak by si v práci nevydržel.**

No tady v Praze ne. Ale v Mariánkách hodně. Tam jsem měl pořád někoho za prdelí. Tam hlavně teta. Ta se mě pořád zastávala a furt někde za mě běhala. Ale tady v Praze ne. Ale je pravda, že no...to je jedno.

### **A jaké jsou tvoje nejhorší a nejlepší vzpomínky spojené s prací?**

Nejlepší.... no to ani nevím, jestli nějaké jsou. Ne. Ale asi nejhorší...jako v práci, co se stalo? Nebo skrz práci co se pak dělo?

#### **Cokoli.**

Já nevím. Nebo jako vim, ale nevím, jestli to má s tím něco společného. Tady v Praze...nejhorší to se asi nedá říct. Nevím. Já jsem psychicky odolnej. Asi v těch Mariánkách, jak jsem hrozně hulil, tak to bylo situace, kdy jsem vlastně věděl, že nebudu mít jak zaplatit nájem, že budu jako v prdeli. Ale vždycky jsem si na to dal brko a bylo mi dobře. Nějak jsem to jako ignoroval, nějak to vyšumělo vždycky.

### **A ta nejlepší?**

Nejlepší...nevím. Já to беру asi jako za kolegy. Když narazíš na dobrý kolegy. Jako nejde moc úplně popsat situaci. Jako že přišel host a dal mi hrozně velký dýško. To spíš s těma kolegama. Když narazíš na dobrou partu, to bylo třeba v tý bagetérce, tak se dělá dobře v práci.

### **A ovlivnila nějaká pracovní zkušenost tvůj život? Pracovní nebo i osobní?**

To asi každá práce. Každá práce ovlivňuje tvůj život.

### **A nějak významně?**

Významně... to už tě ovlivňuje to, že chodíš do práce a máš nějaký rozpis.

### **A co ti pomohlo s uplatněním na trhu práce?**

No...v Mariánkách to začalo na hotelu, tam jsem chodil na praxi, takže to mělo výhodu, že mě znali. Že mě tam vlastně nechali. Jinak s tím brusičem...tam jsem k tomu přišel jak slepej k houslím. A to samý v tom skladu, to jsem taky nikdy před tím nedělal. Tam vlastně díky známejm. To samý u brusičů i na stavbě. V bagetérce...to bylo že tě tam taky zaučej, takže Hooters taky. Takže buď díky známejm nebo si tě prostě vytrénujou.

### **A pomohlo ti tvoje dosažené vzdělání?**

Ne. Já jsem číšníka vlastně dělal, když jsem vyšel z děcáku asi rok. A pak jsem se k tomu už nedostal. Vlastně až teďkon, za měsíc, kdy půjdu na plac, tak se mi to možná nějak vrátí nebo vybaví. Tak pak to možná zjistím.

### **A co tvoje vztahy s kolegy a zaměstnavateli?**

Já jsem hodně vztahovej.

### **A potkal si v práci lidi, kteří ti pomohli?**

Jo, hodně.

### **A nové přátele?**

Samozřejmě. Já jsem vždycky taková hvězda, když někam přijdu. Ne kecám. Ale mě nedělá problémy navazovat vztahy, když někam přijdu. A pak jsem jako rád, že jsem i některé poznal. Protože někteří mi fakt sedli a chci se s nimi vídat do teď. A mám je rád vyloženě. Ne pracovně, ale osobně.

### **A trávíš čas s kolegy i mimo práci?**

Jo.

### **A nějaké špatné zkušenosti se vztahy na pracovišti máš?**

Jo, většinou bohužel s těma vlivnejma. Třeba s manažerkou Bagetérie. Ona to byla Ukrajinka a jako v pohodě, jako dobrá ženská. Ale byla to taková kráva prostě...ona vlastně ta Bageterie jako ta společnost má asi tři obrovský budovy, nějaký pásovky. Dělej tam výrobky jako kdybys šla na benzínku. V České republice máš od krokodajlů různý bagety a sendviče, že jo? A tyhle ty kraviny. No a to oni tam dělej tyhle ty balený kraviny. A v těch bagetériích dělají už fresh jídla. No a takhle ta ženská dělala vedoucí jedný z těch budov, tak šla na Vodičkovu do bagetěrky a byla tam jako vedoucí směny. A to už byla docela kráva. Kamarádila s manželkou toho nejvyššího v bagetérce. A hrozně toho využívala. Dávala to hrozně najevo. Že má ty vlivy. A jsou jedna ruka. A už tu dobu jsem jí neměl rád. A jeden večer, když jsem se šel převlíct a kámoška seděla u toho jednoho stolu, prostě jsme tam chodili jíst. A začali jsme jí tam hrozně pomlouvat. A ona za mnou pak otevřela dveře do šatny, úplně rudá. A odešla. No a ona asi do měsíce byla manažerkou. A pak mě tam docela honila, jako jedinýho mě. A asi po tejdu jsem už za ní šel fakt nasranej, jako proč to dělá. No a ona že je to moje pracovní náplň, a že jí to vůbec nezajímá. A že vůbec zasedlá není. A ona byla i dost velká manipulátorka. Uměla ty lidi dobře namotivovat, ale tak, aby z toho měla úspěch ona. No pak jsem jí fakt poslal do prdele. Řekl jsem jí, že jdu marodit, že půjdu na neschopenku a pak že odcházím. Tam mi to nejdřív nechtěla věřit, protože tam u toho bylo ještě dost lidí, protože se zrovna střídali směny. No ale tak jsem to udělal no. Ale marodil jsem jenom půlku měsíce. A pak jsem přišel, že končím.

### **A co ti dobrýho práce přinesla? Co tě naučila?**

Určitě na prvním místě disciplínu. A dochvilnost.

### **A na druhým?**

Určitě kamarády. Nový známý. A taky zkušenosti, Je toho hodně. Takovej ten přehled o nějakým...tom životě. Něčím si projde a je zkušenější a už tě jen tak něco nepoloží i když tam máš nějaký rozpor. Tak už to není jako dřív. Jako že jsem byl buď vyklepanej a nebo jsem chtěl končit hned po prvním konfliktu. A neuměl jsem řešit věci. A teď už si myslím, že je řešit docela umím. No ale hlavně asi ty lidi, tady v Praze hlavně. V Mariánkách to nebylo moc o těch lidech. A ani jsem se tam ještě nenaučil pracovat.

### **A něco, co ti uškodilo? Co na tebe mělo negativní vliv?**

No ztráta času určitě. Člověk si uvědomí, že je jenom pouhá ovce. Dočasně teda. To já nechci být. Fakt. V tomhle systému. Každý leze někomu do prdele. Vyděláváš pro někoho.

**A co bys poradil mladému člověku, který opouští náhradní péči, aby se dobře uplatnil v práci?**

Si myslím, že nějaké předané zkušenosti. Já jsem třeba toho názoru, že není úplně důležitý, jak je ten člověk chytrý. Nesmí to být úplněj dement. Ale záleží, jak on chce moc. No. Všechno to je o tý morálce dneska. Ale nevím, co bych jim řekl. Kdybych jel třeba do děcáku. Asi že záleží, jak se k tomu člověk staví. Musí chtít hlavně no. A na mě třeba vždycky platila pevná ruka, to vím odmalička. A já jsem za to rád.

## **Rozhovor s respondentem 4**

**Řekni mi víc o své současné práci, co děláš? Jaké jsou dvoje pracovní podmínky?**

Tak momentálně dělám v hotelu Hilton, v oboru cukrář. A podmínky...tak mám krátkej dlouhej týden, prostě pět a dva dny v týdnu, se to točí. Jo dělám dvanáctky, od desíti do desíti. A ještě nějaké podmínky?

**Jakou smlouvu máš?**

Smlouvu teď jako nevím, normálně na dobu neurčitou, už jsem po zkušební době.

**A co ti pomohlo získat tuhle práci?**

No ta Nadace Terezy Maxové, přes ní tu práci mám.

**A jak ti s tím pomohli?**

Je zkontaktovali, že jo, ten hotel. A pak jsme teda byli na tom pohovoru a teda nejdřív na pohovoru v tom velkym Hiltonu, tam jsem se domluvil, tak jsem tam šel i na ten zkušební den, do toho velkýho, tam teda že by to bylo osmičky od pondělí do pátku. No a tam to teda bylo dobrý, akorát je tam hodně lidí, tak jako jestli by mě nevadilo dělat v tom menším hotelu. A tak tam jsem byl taky ještě ten den domluvenej tak jsem tam šel s tím šéfem se domluvit a tak. A tam jsem teda nemusel dělat ten zkušební tenten. A tam jsme se domluvili jen na nástupu.

**Řekni mi o všech tvých předchozích pracovních zkušenostech. Kde jsi získal první pracovní zkušenost i třeba brigádu?**

Tak to bych musel trochu popřemejšlet. Tak první brigáda, což bylo ještě v tom domově...a bylo to Vévéečko. Tam jsem vlastně chodil na brigádu.

**Co je Vévéečko?**

Vévées, to je vlastně firma, která vyrábí krmivo pro zvířata. Takže tam jsem vlastně chodil jakoby na brigády.

### **A další pracovní zkušenosti?**

Pak jsem chodil tady, když jsem byl u mámy na prázdninách jenom, tak jsem chodil do Fo mňam mňam. Tak jsem chodil a dělal číšníka. A je to jako vietnamská restaurace. A to byla ta další. A potom, když jsem sem nastoupil semka, když jsem ukončil studium, tak jsem vlastně nastupoval do toho na Újezdě, jak je to Café Savoy. A tam jsem teda byl jenom krátce, tam to pro mě jakoby nebylo. No a protože jsem nechtěl na ty pracáky, tak jsem si hnedka sháněl ty sklady, což máma dělala ve skladu, tak jsem taky dělal ve skladu Aktiva, co se zabývá kancelářskejma věcmi. Tam jsem taky byl chvíli. Pak jsem přešel ještě do jednoho skladu, což je ten DP Sencer, který se zabývá elektronikou od Applu. No a tam jsem byl osm a půl měsíce. No pak jsem to ukončil a od té doby jsem v Hiltonu.

### **A bylo těžké práce sehnat?**

Tak jako když člověk aktivně hledá a chodí na ty pohovory a domlouvá se, tak to jako těžký není. To je prostě o tom přístupu, když ten člověk práci hledá, tak jak prostě má o to zájem nebo nemá zájem. Oni za ním chodit nebudou, když nechce.

### **Měl jsi nějaké mezery mezi jednotlivými zaměstnáními?**

Tak jako když jsem ukončil to na Újezdě, tak tam vlastně týden, dva a už jsem šel do té Activy. A u té Activy, tam to bylo, tam jsem to ukončil taky nějak jako maximálně tak dva týdny, než jsem šel do toho Senceru. Akorát tím, že u toho Senceru, když jsem to skončil, tak jsem šel na ten pracák, protože dva měsíce mě to trvalo, než jsem nastoupil do toho Hiltonu, že to jako nebylo hnedka po ukončení. Takže jako jsem nerad šel na ten pracák, člověk občas musí.

### **Když jsi byl v dětském domově, tak jsi měl teda dvě brigády?**

Jo, dvě. V tom Vévéesku a pak v Praze tu restauraci.

### **A pomohl ti někdo sehnat tyto brigády?**

No tak tu Vévéesku, to bylo jakoby, že voni jakoby jsou sponzoři toho dětského domova, takže jakoby nabízej ty brigády přes to léto. A takže tam jsem jako chodil, od těch patnácti do těch devatenácti, tak jsem tam párkrát byl. A pak tady, když jsem jakoby šel od osmnácti, semka šel na prázdniny k mámě, tak vlastně jakoby jsem taky chtěl nějakou tu brigádu, tak jsem oslovil ty agentury a oni, že se ozvou jakoby, tak to už by mi skončil pobyt. A tak vlastně, protože máma tam hledala jakoby pro sebe nějakou ten přivýdělek a tak jí to nabídly, Robert dělal v Pražský tržnici, tak tam dělal taky právě u jedněch Vietnamců a vona tam dělala vlastně manželka od toho co má tu restauraci Pho mňam mňam a tak jí to domluvil nejdřív pro mámu, tam byla na tom pohovoru. A takže ona to nepřijela, tak se zeptala na mě no a tak jsem tam nastoupil a spokojenej.

**A jak si získal všechny svoje zaměstnání? Nejdřív to teda bylo přes dětský domov, pak přes mámu a další sklad taky přes mámu, protože tam pracovala.**

Ano, další sklad ten Sencer, ten jsem si já vlastně zařídil sám. A ten Savoy byl přes Dejme dětem šanci, to je neziskovka.

**A pak Hilton je přes Terezu Maxovou.**

Ano. Ale musel jsem bejt aktivní.

**A jaké jsou tvoje zkušenosti celkově s prací? Jaké jsou tvoje nejlepší a nejhorší vzpomínky spojené s prací?**

Nejhorší to, že člověk zaspí. To se stává, takže to zaspávání. A nejlepší, že vlastně teďka dělám to, co mě baví.

**A která zkušenost z práce ovlivnila nejvíce tvůj pracovní nebo osobní život?**

Která zkušenost...která zkušenost. No to že vlastně v tý práci vždycky ať jdu kamkoli pracovat, tak se tam najde prostě nějaký člověk, nepřímnej, kterej na tebe hází špínu a prostě tě snaží nějakým způsobem...jak bych to popsal.

**Nějak očernit?**

No nebo nějakým způsobem pomlouvá. A to jsem teda zjistil, že nemá cenu řešit, protože to najdu všude, vždycky někde nějaký takovej týpek bude.

**A co ti pomohlo s tvým uplatněním na trhu práce?**

Co mi pomohlo...no to že mám vyučenej ten obor, jakože jsem nejdřív vlastně nechtěl si to dodělat, jsem chtěl odejít dřív, ale vlastně tím, že jsem tam nakonec setrval a dodělal si ten obor, tak vlastně mám něco, že vlastně něco jsem, bez toho papíru bych nebyl nic.

**A pověz mi něco o tvých vztazích s kolegy v práci a se zaměstnavateli. Potkal jsi v práci lidi, kteří ti nějak pomohli?**

Jo, no vždycky se tam najde člověk, kterej je v pohodě a pak jsou samozřejmě ty lidi, kteří ti dělaj ty naschvály.

**A získal jsi v práci i nějaké nové přátele?**

Taky. Asi teďka nejvíc v tý momentální.

**A trávíš s kolegy čas i mimo práci?**

No tak zajdeme si na pivko.

**Co dobrého ti přinesla práce pro tvůj život? Co tě naučila? Co ti dala?**

Tak bez práce nejsou koláče, víš jak to myslím.

**Takže tě naučila, že se musí pracovat?**

No. Když člověk něco chce, tak si na to musí vlastníma rukama, protože peníze nerostou na stromech.

### **A stalo se v práci něco, co ti uškodilo? Co na tebe mělo negativní vliv?**

Tak to jsou ty pomluvy no. Taky tam něco vypustíš, řekneš to nějakým tím svým tím. No a ten druhý, kterej to jakoby uslyší, tak si to překrouť proti tobě.

### **Kdybys měl poradit dalšímu mladému člověku, který opouští nějakou náhradní péči, co by to bylo? Co by měl dělat, aby se dobře uplatnil v práci?**

Co by měl dělat...tak aby byl aktivní, aby se nebál ze začátku, že jo, si najít prostě práci, který ho baví třeba nebude, ale do toho začátku, aby si vydělal nějakou tu korunu. A prostě nebát se toho a být aktivní a hledat. A vlastně když už má nějakou tu práci, která ho nebaví, tak ať nezapomíná, že v té době, co pak má osobní volno si může hledat nějakou jinou práci, která by ho bavila. No a aktivně, neříkat takový ty věty, že prostě práce není. Že neumí, že prostě nesežene práci, protože prostě nejsou ty možnosti, protože ono naopak, práce bude vždycky, ale ty lidi nejsou. Takže prostě se toho nebát, prostě aktivně přes nějaký ty nadace nebo vždycky někdo se najde, kdo mu pomůže. Ale prostě když už teda najde nějakou tu pomoc, tak nespoléhat na to, že mu to všechno vyřídí oni sami za něj. A prostě aktivně i von, aby se zapojoval. A takhle. A pak si najde i tu práci, která ho bude bavit. Ale ze začátku prostě nemůže počítat s tím, že bude mít hnedka třicet tisíc, to prostě nejde. Tomu nedá nikdo. Bez těch zkušeností.

## **Rozhovor s respondentem 5**

### **Řekni mi něco o své současné práci. Co děláš za práci? A jaké jsou pracovní podmínky?**

No teďkon dělám na práci úklid v chráněný dílně Gatebo s.r.o. A mám tam jako takový docela blbý podmínky. Jako že tam je několik lidí, jako tři ty uklízečky. Někdo má ranní, někdo odpolední. A že prostě to...je to tam takový, že uklízíme kanceláře, sklad, různý povrchy, zasedačku a tyhle ty věci.

### **A jakou máš pracovní smlouvu?**

Já teďkon mám pracovní smlouvu poloviční, jako zkrácenou.

### **Takže máš poloviční úvazek?**

Ano, poloviční úvazek.

### **A jak se ti povedlo tuhle práci získat? Pomohl ti někdo?**

Pomohl mi s tím Dům na půl cesty Maják. S tou chráněnou dílnou jsou v kontaktu, tak mě tam i doporučili.

### **Řekla bys mi o tvých předchozích pracovních zkušenostech?**

Mí minulý zkušenosti nebyly jako v pohodě. Že byly jako prostě...že jako psychicky tam na mě tlačili, že to prostě musím stíhat do tří minut a že jsem jako prostě hrozně pomalá...a takhle.

### **A kde to bylo? Včetně brigád?**

Bylo to jakoby na praxích, ve škole. To mi bylo asi šestnáct. Jsem dělala v cukrárně, v cukrárnách. A tam je to takový, že je to fofr. A já to tam jako moc nezvládala. Ale jako byli tam někteří spokojení. A jiní chtěli, abych tam do sebe dala víc.

### **A tu praxi jsi měla nějak placenou?**

Ano.

### **A jiné zkušenosti než při praxi?**

Potom jsem byla v jiných cukrárnách. Ale tam jsem moc dlouho nevydržela, tam to pro mě bylo hodně náročný.

### **A bylo těžký práci v cukrárně získat?**

No jako moc těžký to jako nebylo. Já jsem koukala na inzeráty na internetu a tak různě po novinách. Ale hlavně přes internet.

### **A mezi těmi pracemi byli nějaké mezery? Jako že jsi chvíli nepracovala?**

Jo, byly tam mezery. Jako že tam byly mezery do toho nástupu po škole, když jsem byla čerstvě vyučená. Protože pro ty vyučený to je hodně těžký.

### **Proč si začala pracovat?**

Začala jsem pracovat kvůli tomu, abych si vydělala na nájem, na nějaký ty radosti svoje a tak.

### **Jak si získala všechny svoje práce?**

No zavolala jsem na inzerát, zeptala jsem se, jestli tam mají místo. No pak jsem tam šla na pohovor. Ptali se, jestli jsem vyučená, jestli mám nějaký zkušenosti a tak.

### **A jaké jsou tvoje celkové zkušenosti s prací? Třeba nejlepší vzpomínky?**

V jedné cukrárně, kterou jsem našla přes svého známýho a byla to hezká, velká, pěkná cukrárna. A tam bylo takový, takový to bylo nejlepší. Ty lidi. Ukázali mi to tam. Ukázali mi, že se o to zajímají. A že byli i překvapení, že já se zajímám a ty náplně, co tam mají. Byla tam moc pěkná společnost.

### **A nějaká nejhorší vzpomínka?**

To je letos, nejhorší vzpomínka. Že to prostě na mě vymýšleli na mě něco jako pasti. Že mi dávali do bot padesáti koruny, házeli na mě psychický bomby a prostě jsem to tam nezvládala psychicky, takže jsem teď kon na neschopence.

**A který zkušenost z práce ovlivnila nejvíc tvůj pracovní i osobní život?**

Ta práce, kde teď pracuju. Protože jsem tam přišla prvně, všechno bylo v pohodě, ok. Všichni se tam se mnou bavili, chodili se mnou i troška ven. Chodili se mnou i do Penny marketu, ale potom se to všechno úplně rozhodilo. A teďkon už nic. Od té doby se se mnou nebavej. A hodně mě to bolí.

**Tak to se nedivím. A co ti pomohla s uplatněním na trhu práce. Co ti pomohlo získat ty práce?**

Asi moje osobnost. A hlavně, jak jsem přišla na ten pohovor. A řekla jsem tam hodně věcí. Takže asi věděli, že nějaké zkušenosti mám a tak mi řekli, že to se mnou zkusí.

**Takže ses i doptávala na těch pohovorech?**

Ano, doptávala, všechno jako co jsem potřebovala vědět.

**A pomohli ti tvoje vzdělání?**

To mi pomohlo hodně. Jedna sociální pracovnice mi pomohla se naučit nějaký ty věci v té škole a to byl nejhezčí zážitek.

**Takže bylo důležité školu dodělat?**

Bylo ho hodně důležité. Kdyby někdo neměl výuční list, tak nevím, jestli by ho vzali do cukrárny. Nevím. Já jsem měla ten výuční list, tak to bylo dobrý. I když někteří mají i tu maturity, tak to mají dobrý, ale mě vzali i s tím výučním listem.

**A jestli bys mi mohla říct něco o vztazích s kolegy a zaměstnavateli. I v jiných pracích, než v té současné, kde to teda není nic moc. Potkala si v práci lidi, kteří ti nějak pomohli?**

Spoustu, jako ve dvou nebo ve třech pracích jsem potkala lidi, kteří mi hodně pomohli. Že prostě jako mi pomáhali, říkali mi, co mám dělat. A pomáhali mi se dostat do toho tempa. A v té současné mi taky hodně pomohli lidi. A nejvíc jeden kolega, který se jmenuje ..... Ten mi hodně pomoh. Jak psychicky, tak i teď mi pomáhá.

**Tak to je hezký. Takže i teď se na něj můžeš obrátit?**

Ano.

**Takže si v práci získala nové přátele?**

Ano. Alespoň jednoho. No ne jen jednoho. Když jsem pracovala v Gatebu ještě ve skladu. Tam jsem prošla tři dílny. Bambula, sklad a teďkon úklid. V Bambuli mám taky kamarády. A ve skladu mám snad celej sklad kamarádů. Tam si se mnou vždycky povídaj, když jsem tam uklízela. Nebo přišli za mnou. V těchle těch dvou jsem spokojená, jen na tom úklidu je to teď takový těžký.

**A kdyby si shrnula ty vztahy na pracovišti?**

No je to různý. Jsou tam přátelé i nepřátelé. Ty přátelé jsou dole ve skladu a ty nepřátelé jsou spíš tam nahoře, jak dělají ten úklid. Víc tam mám přátel než nepřátel. Takže dobrý.

### **A co zaměstnavatelé? Nebo nadřízení?**

Tak jako měla jsem s nima dobrý vztahy. Jsou tam dvě nadřízené. Paní ....., tu moc nemusím. A pak paní....a s tou si rozumím nejvíc. S tou si rozumím i jako že mi pomůže, poradí. Tu mám ráda.

### **Takže ti radí jen na pracovní úrovni?**

Ne, i jinak. I v osobním životě.

### **A trávíš s kolegy čas i mimo práci?**

Jo, trávila jsem dost času s nima.

### **A nějaké ty špatné zkušenosti? Třeba i v těch cukrárnách.**

Tam právě moc špatné zkušenosti nebyly. Vono to nejvíc je v týchle současný. Tam je nejvíc těch špatných i dobrých vzpomínek. V těch minulých to bylo v klidu. I něco mále jsem tam překousávala, ale tady jsem to už nedokázala překousnout.

### **A jaký měla práce přínos pro tvůj život? Co dobrýho ti práce přinesla?**

Pro můj život mi jako přidala nějakou praxi. Pomohla a pomáhá mi finančně. I když mám teďkon dost blbej plat, ale vyžívám s ním v pohodě. A já jsem taková, že na ty peníze moc nejsem. Pokud jsou, tak jsou. Tak si udělám radost. A nebo to dám vedle, rozpočítám si to. A když nejsou, tak čekám, až přijdou. Ale chodím ven, i když nemám peníze.

### **A co tě práce nového naučila?**

No ta práce mě naučila novou věc, že jako je dobrý, je dobrý mít lidi, mít přátele tam v tom. Je to něco jinýho. Uvědomila jsem si, co znamená, mít přátele. Takhle.

### **A dala ti něco práce?**

Asi to, co jsem měla i předtím. A hlavně ty zkušenosti mi dala. Hlavně mi dala, že jsem si uvědomila, víc jsem si uvědomila, že mám lidem víc pomáhat. Než dřív. Dřív jsem myslela jako hodně na sebe. A teďkon i když uvidím cizího člověka, jak spadne, tak se zeptám, jestli je v pořádku. A to jsem před tím neměla. Tak to mě naučila ta práce. Jako mluvit s těma úplně cizíma lidma, který vůbec neznám. Třeba je potkám v autobuse. Tohle to mi dala.

### **A stalo se v práci něco, co ti uškodilo? Mělo na tebe negativní vliv?**

Jo. To se stalo. A stalo se to, že ze mě udělali zlodějku a lhářku. Nikdy v životě jsem nikomu ni neukradla. A nedokážu lhát. A ještě jedna kolegyně. Před tím, když jsem tam přišla, tak mi hodně pomáhala, půjčovala mi věci, ale teďkon mě odradila, jak mi udělala tu past s tou padesátikorunou v botě. To mě hodně od ní

odradilo. A řekla jsem si, že to nebude dobrý člověk. Hodně mě to zamrzelo, ale to už nezměním.

**A kdybys měla poradit mladému člověku bez zkušeností, jak se dobře uplatnit v práci?**

Hlavně, zajít...jako když přijdou na ten pohovor, říct tam co nejvíc pravdu. Ne celou, ale alespoň tu polovičku jo. A to oni oceněj a myslím si, že to pak bude OK. A ještě bych jim poradila, aby si v práci dávali pozor na kolegy. Aby je nejdřív poznali. A aby se neřítili střemhlav jako já, že jako jsem se s nimi hned bavila. Ne střemhlav. Jako povídat si s nima. Ale ne osobní věci. A taky se hlavně obléknout slušně. Ale ne až moc slušně. Ale vzít si pěkné věci, čisté, bez děr. To hodně záleží na tom, co má člověk na sobě.

## **Rozhovor s respondentem 6**

**Řekni mi něco o tvé práci. Co děláš za práci a jaké máš pracovní podmínky?**

Tak je to pro firmu prostor. A jsou to uklízečské a zahradnické práce. Jestli to mám rozvíst víc, tak je to údržba zeleně v podstatě, to znamená sekání trávy, úprava chodníků, keřů, řezání stromů, prostě práce taková.

**A máš nějakou pracovní smlouvu?**

Mám jenom ústní dohodu. Důvod je asi myslím si jasnej, ale jako DPČ bych mohl podepsat, to znamená, že by mi šéf platil sociální a zdravotní pojištění.

**Takže to ti teď nikdo neplatí?**

Neplatí, já to taky neplatím, nebudu lhát. A dobrý jako dobrý.

**A pomohl ti někdo získat tuhle práci?**

Ne, nepomoh. Tu jsem získal přes sociální síť.

**Sám sis to našel?**

Přesně tak, zavolal, přišel jsem tam a v podstatě hned mi řekl, že mě chce tam určitě minimálně na rok a jsem tam už skoro tři roky.

**A co tvoje první pracovní zkušenosti, včetně brigád?**

Moje pracovní příležitost byla po příchodu do Majáku vlastně. A to jsme s Lukášem, Lukáš mi pomáhal v té době. To byla nějak agentura. A dělal jsem ve skladu. V Praze.

**A bylo těžké získat tu práci?**

Nebylo. Celkem jednoduchý.

**A další práce?**

V podstatě to bylo jen skladník. Přes tuhle agenturu jsem si, jsem získal to, průkaz na ještěrku, na vysokozdvížený vozík, tak jsem se pohyboval jenom ve skladech. A samozřejmě všude na smlouvu, takže geniální a dobrý.

### **A měl jsi nějaké mezery mezi jednotlivými zaměstnáními?**

To znamená?

### **Jestli si byl nezaměstnaný nebo jestli si šel z práce do práce.**

Byl jsem chvíli nezaměstnaný, takže jsem to řešil brigádama většinou. Brigády, to byli většinou, cokoliv jsem vzal. Doplnování, nebo někde na chvíli do skladu, nebo hlídat.

### **A měl jsi i nějaké pracovní zkušenosti, když jsi byl v náhradní péči?**

Jo, podstatě my jsme byli v děcáku, kde byli tvrdý, což je dobře. Dneska už to není, ale to není moje věc. Měli jsme tvrdého ředitele, takže moje první brigáda byla ve třinácti. Jsme jezdili každé pátek na víno, směr vína. Celoročně. Ten chlap byl prostě magor, celoročně mu to nějak vycházelo, že mu to prostě rostlo, nějaký geniální hnojivo měl, nebo nevím. Takže to. A od patnácti jsem už v podstatě mohl už papírově, takže pekárny, celý rok o víkendech jsem chodil do pekárny. A pak byl takovej grand, takže nás poslali v osmnácti už, nás poslali do Alberta a lítal jsem všude, takže pokladna, sklad, doplňování.

### **Takže jste to měli povinně v dětském domově?**

No bylo to jednoduchý, chceš si vydělat, tak máš příležitost, ale když si půjdeš něco koupit, my ti na to peníze nedáme, vydělej si na to. Ideální pro mě.

### **Takže taková motivace...**

Přesně tak.

### **Takže ti pomáhali získat nějaké ty práce nebo si taky našel něco sám?**

Tak ty pekárny to bylo, že nás sponzorovali, takže zároveň prostě se občas zeptali, jestli tam není někdo šikovnej, kdo má zájem si vydělat. Takže to bylo touhle cestou. A Albert to byla jakoby, jakoby v té době, ono to možná běží pořád, Nadace Terezy Maxové. Tak to bylo jakoby přes nějaký fond. A ona k nám jakoby přijela do děcáku. Prostě jsme si povídali, že je taková možnost makat v Albertech. A tak jsem řekl, že do toho půjdu. Ale samozřejmě byl pohovor klasicky.

### **A jestli bys mi teď řekl, jak si získával všechna zaměstnání? Jestli ti někdo pomáhal.**

Tak na hlavní pracovní poměr jsem v podstatě pracoval přes rok, to mi pomohl Letní dům. S nimi spolupracuju pořád, teď tam pomáhám těm mladším. Takže Letní dům. A je to kontakt s Majákem a Letním domem. Takže i Maják, že mě na to připravili. Samozřejmě i dětský domov. No ale jako to největší, to že já jsem musel přijít na ten pohovor. Takže takhle bych to asi jako viděl.

### **A jaké máš nejlepší vzpomínky spojené s prací?**

Tak tady u té firmy asi. Koncert Rammstein, Robbie Williams, Linkin park, to se nevidí jen tak.

**To jen tak někdo nemá v práci. A nejhorší vzpomínky?**

Nejhorší vzpomínky...byla a je a to je v podstatě všude, to já mám tak osobně, tady v té práci samozřejmě ne, tady jsem s klukama tři roky, ale do každého skladu, když jsem přišel, tak vypadám, jak vypadám, takže to. Takže to byla taková hnusná vzpomínka, jak se ke mně chovali ty první dny. Než vlastně přišli na to, že jsem normální.

**A které zkušenosti z práce ovlivnili tvůj pracovní nebo osobní život?**

Tak to jsou otázky...no...ovlivnili, nelze odpovědět. To fakt nevím.

**Nevadí. A co ti pomohlo s tvým uplatněním na trhu práce? Pomohlo ti nějak tvoje vzdělání?**

Tak to asi jo. I když je to zámečnick a instalatér. Takže ve skladu, když se podívali na životopis, tak na mě asi koukali, že jo. Ale potom když jsem si udělal ten kurz na ještěrku, tak ve skladě to bylo mnohem snazší. No a teď co dělám, to jsem se naučil za tu dobu.

**A teď o vztazích s kolegy. Potkal jsi v práci lidi, kteří ti pomohli?**

No, určitě. A hodně.

**A třeba i nové přátele?**

Jo.

**A jaké jsou teď tvoje vztahy v práci?**

Já si myslím, že odpověď bude normální. V pohodě.

**A trávíš čas s kolegy i mimo práci?**

Ne. To málokdy.

**A měl jsi i nějaké jiné špatné zkušenosti se vztahy s kolegy, kromě těch, o kterých jsi už mluvil?**

Tak jako jo.

**A co dobrého ti dala práce pro tvůj život? Dala ti něco nového práce?**

Nezdá se to, ale taky je to těžká odpověď. V podstatě, potřebuju platit účty, tak prostě pracovat budu.

**A dala ti něco nového?**

Jo, tak třeba možnost jen na dovolenou. Prostě vydělaný peníze. Jako odměna bylo a je dvakrát ročně hory, jednou moře a občas nějaký výlet.

**A stalo se v práci něco, co si uškodilo? Co na tebe mělo negativní vliv?**

To je takový divný odpověď. Maximálně v tom skladu, že jsem ztratil práci svojí blbostí. Ale v podstatě toho nelituju, protože neumím si představit, že bych v tom skladě ještě teď dělat. Takže asi takhle.

**A kdybys měl nějakému mladému člověku, co opouští náhradní péči, poradit, co by mu mohlo pomoc, aby se uplatnil v práci?**

Tak já nevím, je to asi jako obecně jako že: chceš pracovat, pracuj, nechceš pracovat, tak nepracuj. Buď se budeš mít dobře, nebo se nebudeš mít dobře. To je tvoje svoboda. Buď chceš, nebo nechceš. Samozřejmě začátek budeš mít těžkej, ale takzvaně jaký si to uděláš, takový ro máš.